

נייר עמדה - ענף החלב

בכל נקודה ברחבי המדינה ובדגש על אזורי הפריפריה וקווי העימות, בשם אהבת המדינה ואדמתה, בשם ערכי הסולידריות החברתית, הערבות ההדדית והשותפות.

הם שם, בכל עת ותנאי, מתוך שליחות לאומית וחברתית כאחד, כדי להבטיח כי לעולם לא יחסר חלב טרי ומזין בישראל, חלב המוביל באיכותו בעולם תחת כללי רגולציה קפדניים.

ואכן, מעולם לא היה משבר חלב בישראל - לא בשעת משברים בריאותיים, לא בשעת משברים ביטחוניים, לא בשעת משברים מדיניים או כל סוג משבר אחר. אך מתבקש לומר: הרפתנים שלנו שומרים על כל הציבור בישראל ועל-כן עלינו לחזקם ולהבטיח את יציבות ואופק פעילותם הציונית-חברתית.

חקלאות הישראלית והתוצרת המקומית

ענף החלב בישראל הינו ענף מתוכנן על-ידי המדינה, לאורך שרשרת הערך מהווים רפתני ישראל חוליה מרכזית אשר למעשה מניעה שרשרת זו. זאת הודות להיותם אמונים על ייצור החלב הגולמי והדאגה לאספקת חלב שוטפת בישראל 24/7, 365 ימים בשנה.

לנגד עיניהם של יצרני החלב המקומיים עומדת המחויבות הבלתי מתפשרת לביטחון התזונתי בישראל, בשגרה ובחירום, לכל שכבות העם וברגישות יתרה לשכבות החלשות והבינוניות. אנשים צנועים וערכיים, הפועלים

כדאי לדעת:

1. שוק החלב בכל העולם הוא שוק מתוכנן בעיקר בשל הקושי בוויסות החלב. ברוב המדינות באירופה ובארה"ב היה תכנון מרכזי ועברו לתכנון ע"י המגדלים או המחלבות, מה שיצר משבר חמור וחייב התערבות ממשלתית והשקעות ענק. לעומת זאת, בנורבגיה, בקנדה ובדנמרק תכנון השוק הוא ע"י המדינות עצמן כמו בישראל. לכן השאלה היא לא אם דרוש תכנון, אלא מי המתכנן? שחקן אינטרסנטי או הממשלה המאזנת את כל האינטרסים. העצמאות באספקת מזון היא יעד אסטרטגי של כל מדינות העולם ובוודאי של ישראל.
2. ישראל מוגדרת כמדינת "איי", משמע - 65% ממוצרי החלב אינם ניתנים לייבוא (בעיקר "המוצרים הלבנים").
3. כדי להבטיח שבכל חלקי ישראל ימכרו את מוצרי המזון הבסיסים במחיר אחיד ושווה לכל נפש קיים מנגנון פיקוח על המחירים המגדיר מחיר מקסימלי.
4. בשנה האחרונה הוסר הפיקוח על שוק החמאה והוא נפתח באופן מלא לייבוא. המהלך נחל כישלון חרוץ - המחיר עלה והחמאה המיובאת מושכת את הקטגוריה כולה לעליות מחירים.
5. יבואני מוצרי החלב הם בדרך כלל הרשתות. כפועל יוצא מכך, יעשו בעלי הרשתות מאמץ לדחוף על המדף את המוצרים היקרים והרווחים מביחנתם.
6. חקלאות ותעשייה הם שווקים עתירי השקעות וצידוד.
7. לאור כך כדי לעודד תחרות יש להשקיע בשחקנים הקטנים אשר בעיקרם פועלים בפריפריה, ולא לפתוח את השוק לייבוא ובכך להחליש עוד יותר את השחקנים המקומיים ולייצר שוק עוד יותר ריכוזי.
8. המוצרים המפוקחים, מוצרי היסוד, הינם מוצרים הפסדים למחלבות ברוב המקרים - מחלבות עם תמהיל מוצרים נכון יכולות להרוויח ממוצרים לא מפוקחים.
9. מוצרי חלב בסיסים כמו: חלב, קוטג', גבינה לבנה, גיל, גבינה צהובה, שמנת וכו' הוזלו בממוצע בעשור האחרון בכ-1.5%.
10. בעשור האחרון נסגרו 275 רפתות, יותר מ-25% מכלל הרפתות, מה שמצביע על חוסר כדאיות.
11. ענף החלב מחזיר למדינה במיסים ישירים ועקיפים כ-500 מיליון ₪ בשנה.

12. מנגד, לא מעט יבואנים ובעלי רשתות מזון מייצרים קמפיין מתוזמר בכדי לפתוח את השוק לייבוא חופשי מתוך אינטרס אישי צר, בכדי להגדיל את שורת הרווח.
13. במצב האחר, בשוק חלב פתוח ופרוץ, תעבור השליטה על נכס החלב לידי אנשי עסקים פרטיים, מתוך ראייה עסקית מנוכרת. בכך, תיסלל דרך קצרה מאוד לאיום ממשי על יציבות הביטחון התזונתי בישראל.
14. שוק מפוקח אינו עומד בסתירה לשוק צרכני הוגן וצודק, שבו מתקיימת אספקת חלב שוטפת. נהפוך הוא. ככל שהשוק לא יהיה מפוקח, אנו מועדים למחסור ולו מלאכותי, בשל יכולתם של השחקנים במגרש הקמעונאי לשחק עם המחירים בהתאם לביקושים. מרגע שירצו יעלו מחירים ויביאו משפחות רבות בישראל לחוסר יכולת לרכוש מוצרי חלב בסיסיים.
15. ביטחון תזונתי הוא חובה לאומית: ענף החלב בישראל הוא נכס אסטרטגי, ולכן ויתור עליו שקול לויתור על נכס לאומי שסביבו קונצנזוס לאומי. משבר הקורונה ואיתו משבר הייצור ושינוע הסחורות בעולם הוכיחו לנו שתעשייה מקומית חזקה היא אינטרס ישראלי ראשון במעלה כדי שלא נהיה תלויים באף מדינה. היום, יותר מאי פעם, ישראל זקוקה לביטחון תזונתי מתוך ראייה מערכתית כלל-ארצית, קל וחומר בעידן בו מתכנסות המדינות לחיזוק כוחות הייצור המקומיים והפחתת התלות בייבוא חיצוני!
16. המדינה צריכה לעודד תעשייה ישראלית בענף החלב בדיוק כפי שהיא מעודדת את ההיי-טק הישראלי. זהו עוגן כלכלי בטחוני.
17. כאמור ויודגש: רוב המחלבות והרפתות נמצאות בפריפריה הרחוקה ומייצרות עשרות אלפי מקומות תעסוקה ופרנסה, כבסיס להשגת יעד לאומי ראשון במעלה - התיישבות יהודית וחיזוק הריבונות בכל נקודה בישראל.

על-כן:

1 | טוב שהמדינה תמשיך לתכנן את שוק החלב ולא היצרנים, המחלבות או רשתות המזון. משמע - אחריות לאומית של המדינה על ביטחון המזון בישראל, במוצרי יסוד החיוניים לכל בית ומשפחה.

2 | הפיכת תחום החלב לתחום איתן, חזק ובעל אופק תכנוני יציב לכל הצדדים, יאפשר להתמודד עם כל תרחיש קיצון. לחילופין, תחום אשר בנוי בצורה רעועה, טלאי על טלאי, מועד לקריסה ובוודאות יערער משמעותית את ביטחון המזון של אזרחי ישראל ויתיר תהום עמוקה של מחסור במוצרי חלב במקררים רבים בבתים.

3 | במטרה לעודד תחרות, קיים צורך לתמוך במחלבות קטנות המייצרות מוצרים מפוקחים, בדגש על ייצור חקלאי בפריפריה.

מה עוד ניתן לעשות?

למחלבות

עידוד השקעות והפחתת תשומות ע"י המדינה.

לרפתנים

יש לחזק את הרפתות המשפחתיות ולתמוך בחקלאות הציונית בפריפריה, באמצעות תוכניות עידוד וליווי ממשלתיות ולרבות תמיכה בשילוב החדשנות הטכנולוגית ברפתות.

לצרכן

הורדת המע"מ על מוצרי החלב, כמו ברוב המדינות המפותחות.

אין ציונות ללא חקלאות, אין מדינה ללא ייצור מקומי!